

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/94/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7819202239
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:7819202239.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Ďuriana a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Ľubomíra Šablu, ako členov senátu, v spore žalobcu LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, IČO: 36038351, so sídlom v Banskej Bystrici, Námestie SNP č. 8, proti žalovaným: 1/ S.. L. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v I., L. č. XXX/XX, 2/ R.. U. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v I., L. č. XXX/XX, 3/ H. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v I., J. R. č. XXX/X, 4/ S.. Y. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v Q., C. č. XXXX/X, žalovaní 2/ až 4/ zastúpení žalovaným 1/ ako splnomocneným zástupcom, 5/ S.. P. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v Q. nad I., Q. č. XXX/XX, o určenie času a spôsobu užívania lesnej cesty a lesného pozemku, o odvolaniach žalobcu a žalovaného 5/ proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 7C/30/2019-212 zo dňa 22.12.2021, ako súdu prvej inštancie

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby žalobcu (prvý výrok) a vo výroku o trovách konania (tretí výrok) **z r u š u j e** a vec mu v tomto rozsahu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Uznesenie súdu prvej inštancie č.k. 7C/30/2019-178 zo dňa 05.11.2021 **z r u š u j e**.

Odvolanie žalobcu proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie o vylúčení vzájomnej žaloby žalovaných na samostatné konanie (druhý výrok) **o d m i e t a**.

Odvolanie žalovaného 5/ **o d m i e t a**.

odôvodnenie:

1. Stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 prvá veta prvá rubrika Civilného sporového poriadku; ďalej len „C.s.p.“).

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu o určenie, že žalobca je oprávnený užívať pozemok v katastrálnom území Q. nad I. označený ako parcela Q. č. XXXX, druh pozemku: lesný pozemok o výmere XXXXX m², na ktorom sa nachádza lesná cesta za účelom prevádzkovania, opráv a údržby tejto lesnej cesty a zabezpečenia bežného hospodárenia v lesných porastoch v správe žalobcu, a to bezplatne a určenia, že žalovaní sú oprávnení užívať lesnú cestu v správe žalobcu nachádzajúcu sa na pozemku v katastrálnom území Q. nad I. označenom ako parcela Q. č. XXXX, druh pozemku: lesný pozemok o výmere XXXXX m² za účelom zabezpečenia bežného hospodárenia v lesných porastoch, ktoré sú v podielovom spoluvlastníctve žalovaných bezplatne (prvý výrok), vylúčil na samostatné konanie protinávrh žalovaných 1/ až 5/ voči žalobcovi o uloženie žalobcovi povinnosť uhradiť zaplatenie sumy za užívanie pozemku s lesnou cestou na základe rozhodnutia Okresného úradu Lučenec č. OU-LC-PLO-2019/009665 parcela Q. č. XXXX v katastrálnom území Q. nad I. a o povinnosti uviesť lesnú cestu bezodkladne do pôvodného stavu (druhý výrok) a žalobcovi

uložil povinnosť nahradiť žalovaným 1/ až 5/ náhradu trov konania v rozsahu 100 % v lehote do 3 dní od právoplatnosti samostatného uznesenia prvostupňového súdu o výške trov konania (tretí výrok).

1.2 Súd prvej inštancie v podstate argumentoval, že „na základe vykonaného dokazovania v potrebnom rozsahu mal za to, že v prípade žalovaných 1/ až 5/ ide o tzv. nútené spoločenstvo podľa § 78 ods. 1 CSP, t.j. o procesné spoločenstvo, v ktorom osobitný predpis vyžaduje pre úspech v spore účasť všetkých subjektov v konaní; z ustanovenia § 25 ods. 3 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch vyplýva, že záujemca (žalobca) o využívanie lesnej cesty musí uzavrieť dohodu s vlastníkami pozemku, na ktorom leží lesný pozemok; z LV č. XXXX pre k.ú. Q. nad I. vyplýva, že vlastníkami predmetnej nehnuteľnosti sú okrem žalovaných 1/ až 5/ aj pani R.. D. J., rod. V. v podiele 1/8; v súlade s § 136 ods. 1 OZ, vec môže byť v spoluvlastníctve viacerých vlastníkov, pričom v súlade s § 136 ods. 2 OZ sa jedná o podielové spoluvlastníctvo; podľa § 139 ods. 1 OZ sú z právnych úkonov týkajúcich sa spoločnej veci zaviazaný všetci spoluvlastníci, preto v súlade s § 78 ods. 1 CSP pre úspech v spore je nevyhnutná účasť všetkých spoluvlastníkov; žalobca v podaní doručenom súdu dňa 18.08.2021 navrhol zmenu účastníka na strane žalovaného, ktorú súd zamietol uznesením zo dňa 05.11.2021; na pojednávaní dňa 22.12.2021 žalobca nepodal v súlade s § 125 ods. 1 CSP v nadväznosti na § 79 ods. 1 CSP písomné podanie, ktorým by žiadal prístupenie R.. J., uviedol len ústne, že ju chce navrhnuť; vzhľadom na to, že žalobca nepodal takýto písomný návrh, hoci už odo dňa 17.08.2021, kedy mu bol doručené vyjadrenie žalovaných, kde bola spomenutá zmena na strane žalovaných, ako aj výzva súdu, a žalovaný tak neurobil do skončenia dokazovania, súd mal za to, že vzhľadom na skutočnosť, že žalobca v súlade s § 79 ods. 1 CSP a § 125 ods. 1 CSP neurobil návrh na prístupenie účastníka, je potrebné žalobu žalobcu vzhľadom na ustanovenie § 78 ods. 2 CSP zamietnuť, nakoľko na strane žalovaných nie je účasť všetkých subjektov, ktorí sú subjektami procesného spoločenstva“; na základe uvedeného súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol.

1.4 Súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenia § 136 ods. 1 a 2, § 139 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 78 ods. 1 a 2, § 79, § 125 ods. 1, § 147 ods. 1 až 4, § 166 ods. 1 a 2 C.s.p. a v spojení s § 25 ods. 3 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov; o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešným žalovaným priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní (§ 393 ods. 2 prvá veta druhá rubrika C.s.p.).

2.1 Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca včas odvolanie zo dňa 07.02.2022 (č.l. 224-226 spisu); rozsudok súdu prvej inštancie napadol v celom rozsahu; vyjadril názor, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom porušil jeho právo na spravodlivý proces (§ 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p.) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.); v podstate argumentoval, že v priebehu konania došlo k zmene jednotlivých vlastníkov na strane žalovaných, ktorí aj navrhli zmenu strán sporu; nakoľko ide o dispozičné právo žalobcu podaním zo dňa 17.08.2020 navrhol zmenu strán sporu, omylom však navrhol zmenu žalovaného 5/ za R.. D. J., pričom súd prvej inštancie jeho návrh uznesením zamietol, pretože žalovaný 5/ zostal stále vlastníkom, čo si však omylom nevšimol; vyjadril názor, že súd prvej inštancie ho mal v zmysle § 128 C.s.p. a § 129 C.s.p. vyzvať na opravu podania, pretože omylom došlo k nezrozumiteľnosti podania, pričom súdu prvej inštancie bolo jasné, čo sa týmto mylným podaním sleduje, t.j. že sa zmenila vlastnícka štruktúra na strane žalovaných; bez ohľadu na skutočnosť, či išlo o podanie vo veci samej alebo nie, súd prvej inštancie ho mal vyzvať na opravu podania, čo však opomenul a návrh zamietol; na pojednávaní dňa 22.12.2021 predniesol návrh na zosúladenie skutočného a právneho stavu tak, že navrhol zmenu strán na strane žalovaných, zo strany súdu prvej inštancie bol však ihneď upozornený na sudcovskú koncentráciu konania s upozornením, že ak návrh nebol podaný písomne, nebude naň súd prihliadať; zamietnutie žaloby z dôvodu nepodania písomného návrhu na zmenu strán na strane žalovaných bez výzvy na opravu podania zo strany súdu považoval za nezákonné; zdôraznil, že bez výzvy na opravu podania došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces; súd sa tak odmietol zaoberať predmetom sporu, pričom vyriešenie sporu je v záujme sporových strán a dôsledkom napadnutého rozsudku by bola len nutnosť podania novej žaloby s rovnakým predmetom konania; na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.2 Žalovaní 1/, 2/, 3/ a 4/ vo vyjadrení zo dňa 22.02.2022 (č.l. 245-249 spisu) prostredníctvom žalovaného 1/ k odvolaniu žalobcu uviedli, že súhlasia s napadnutým rozsudkom a stotožňujú sa s jeho názorom, že na strane žalovaných sa jedná o nútené spoločenstvo a nie samostatné spoločenstvo, pretože v reálnom svete nie je možné lesnú cestu (lesný pozemok) fyzicky využívať len v rozsahu 7/8; argumentovali, že predmetnom konaní je lesný pozemok parc. č. Q. XXXX o výmere XXXXX m² na LV č. XXXX v k.ú. Q. nad I. využívaný ako lesná cesta; žalobca sa formálne domáha rozhodnutia súdu vo veci určenia spôsobu užívania lesného pozemku s lesnou cestou na základe § 25 ods. 3 zákona č. 326/2005 Z. z.; v skutočnosti sa však žalobca domáha vyriešenia otázky vlastníckeho a vecného práva k pozemku tak, že súd určí, že žalobca má v správe lesnú cestu na predmetnom pozemku žalovaných, ktorý má právo bezodplatne využívať pre svoje hospodárske potreby; svoju neoprávnenú požiadavku žalobca maskuje tým, že formálne do úhrady za užívanie pozemku s lesnou cestou navrhuje odplatu kompenzovať užívacím právom, ktorým však sám nedisponuje; zdôraznili, že lesnú cestu na lesnom pozemku vybudovali ich právni predchodcovia v roku 1930; pozemok s lesnou cestou prešiel po druhej svetovej vojne do vlastníctva štátu a v roku 1996 bol vrátený žalovanému 5/ a rodičom žalovaných 1/ až 4/ v rámci reštitúcie na základe zákona č. 229/1991 Zb.; lesný pozemok využívaný ako lesná cesta je vo vlastníctve žalovaných 1/ až 5/ v rozsahu 7/8 a zostávajúci podiel v rozsahu 1/8 patrí do vlastníctva D. J., rod. V., ktorá v čase podania žaloby nebola spoluvlastníčkou pozemku; na skutočnosť nadobudnutia spoluvlastníctva pozemku v rozsahu 1/8 od žalovaného 4/ ako brata D. J. (02.07.2020) upozornili v replike k vyjadreniu žalobcu, keď žalobca zmenu stavu vo vlastníckej štruktúre správne nenapravil, hoci mal k dispozícii všetky doklady (najmä LV č. XXXX pre k.ú. Q. nad I. ako aj uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 05.11.2021 o zamietnutí jeho návrhu na zmenu strán, tiež mal s dostatočným predstihom vedomosť o nariadení pojednávania na deň 22.12.2021); uznesenie o zamietnutí jeho návrhu na zmenu strán nenapadol žalobca odvolaním, ani nepodal iný návrh do uplynutia lehoty na odvolanie; na pojednávaní dňa 22.12.2021 navrhol žalobca ústne pripustenie vstupu D. J., ale písomne tak neurobil ani po výzve súdu; potvrdili, že majú záujem na vyriešení sporu, pretože by radi vyriešili užívanie sporného lesného pozemku s lesnou cestou na základe nájomnej zmluvy so žalobcom; na základe uvedeného vyjadrili súhlas so zamietnutím žaloby žalobcu.

2.3 Vyjadrenie žalovaných 1/, 2/, 3/ a 4/ doručil súd prvej inštancie žalobcovi dňa 17.08.2022 (č.l. 271 spisu) na vyjadrenie v stanovenej lehote (č.l. 268 spisu); žalobca v odvolacej replike zo dňa 22.08.2022 (č.l. 272 spisu) uviedol, že vzhľadom na obsah vyjadrenia zotrváva na svojej odvolacej argumentácii.

2.4 Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal aj žalovaný 5/ včas odvolanie zo dňa 14.02.2022 (č.l. 243 spisu) v spojení s jeho doplnením podaním zo dňa 12.04.2022 (č.l. 256-257 spisu); rozsudok súdu prvej inštancie napadol podľa obsahu v rozsahu výroku o zamietnutí žaloby (prvý výrok); domáhal sa rozhodnutia, že pozemok aj lesná cesta sú výhradne vo vlastníctve žalovaných; v odvolaní produkoval argumentáciu ohľadne nadobudnutia a užívania sporného lesného pozemku a lesnej cesty zo strany jeho právnych predchodcov a následne aj žalovaných po nadobudnutí pozemku v rámci reštitúcie.

3. Dôkazy vykonané v odvolacom konaní a ich vyhodnotenie (§ 393 ods. 2 prvá veta tretia rubrika C.s.p.).

3.1 V prejednávanom spore nevykonal odvolací súd žiadne dôkazy a bol viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.).

4. Zistený skutkový stav a právne posúdenie veci s prípadným odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax (§ 393 ods. 2 prvá veta štvrtá rubrika C.s.p.).

4.1 Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobcu podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby žalobcu (prvý výrok) a vo výroku o trovách konania (tretí výrok) podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) C.s.p. zrušil a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. mu vec v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie; odvolací súd súčasne podľa § 389 ods. 2 C.s.p. zrušil aj právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalobcu na pripustenie zmeny strán sporu na strane žalovaného.

4.2 Podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v

takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

4.3 Podľa § 389 ods. 1 písm. c) C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

4.4 Podľa § 389 ods. 2 C.s.p., ak sú dané odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 2, odvolací súd zruší odvolaním napadnuté rozhodnutie vo veci samej a zároveň zruší aj právoplatné uznesenie, ktoré rozhodnutiu vo veci samej predchádzalo.

4.5 Podľa § 391 ods. 1 C.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

4.6 Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobcu ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky na zrušenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby žalobcu (prvý výrok) a vo výroku o trovách konania (tretí výrok). Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu viazaný (§ 379 C.s.p.; § 380 ods. 1 C.s.p.), pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré sa týkajú procesných podmienok (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

4.7 Odvolanie žalobcu je dôvodné.

4.8 Odvolací súd v prvom rade dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval procesne nesprávne pri posudzovaní návrhu žalobcu na pripustenie zmeny strany na strane žalovaných (§ 80 C.s.p.), resp. pri posudzovaní návrhu na pripustenie vstupu ďalšieho subjektu do konania (§ 79 C.s.p.);

(1) z obsahu spisu vyplýva, že konanie v prejednávanom spore začalo dňa 06.08.2019 podaním žaloby na súd a dňa 02.07.2020 došlo na základe zámennej zmluvy k prevodu časti spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/8 k celku žalovaného 4/ k spornému pozemku parc. č. Q. XXXX na LV č. XXXX pre k.ú. Q. nad I. na jeho sestru R.. D. J. (žalovanému 4/ zostal spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/8 k celku); dňa 18.08.2020 doručil žalobca súdu prvej inštancie návrh zo dňa 17.08.2020 na pripustenie zmeny strany sporu tak, že „žalovaný 5/ sa nahradí R.. D. J.“ s poukazom „na prevod vlastníckeho práva na LV č. XXXX pre k.ú. Q. nad I.“; uznesením č.k. 7C/30/2019-178 zo dňa 05.11.2021 súd prvej inštancie „návrh žalobcu na zmenu v osobe žalovaného 5/ zamietol“ s odôvodnením, že „z priložených listín (t.j. výpis z LV č. XXXX pre k.ú. Q. nad I.) mal preukázané, že po začatí konania nedošlo k prevodu vlastníckeho práva zo žalovaného 5/ na R.. D. J.“ (uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 17.12.2021);

(2) následne na pojednávaní dňa 22.12.2021 žalobca ústne do zápisnice o pojednávaní navrhol, aby „do konania vstúpila R.. D. J.“, pričom z obsahu spisu vyplýva, že o tomto procesnom návrhu žalobcu súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nerozhodol;

(3) návrh žalobcu na pripustenie zmeny strany sporu (§ 80 C.s.p.), resp. pripustenie vstupu ďalšieho subjektu do konania (§ 79 C.s.p.), predstavuje podanie vo veci samej (§ 123 ods. 1 a 2 C.s.p.), pretože sa týka predmetu konania a jeho účinky sa nevyčerpávajú už samotným doručením súdu, ale smerujú k uplatneniu práva, ktoré procesný predpis s takýmto návrhom spája (súd je povinný o návrhu rozhodnúť); prípadné vady podania (návrhu) je preto potrebné odstrániť postupom podľa § 129 ods. 1 C.s.p.;

(4) odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil návrh žalobcu na pripustenie zmeny strany sporu na strane žalovaných ako nedôvodný; zamietnutie návrhu žalobcu odôvodnil súd prvej inštancie v podstate tým, že „po začatí konania nezistil žiadny prevod vlastníckeho práva zo žalovaného 5/“; z ustanovenia § 80 C.s.p. vyplýva, že žalobca je v návrhu na pripustenie zmeny strany sporu povinný označiť (1) právnu skutočnosť, ktorá nastala po začatí konania a s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná a (2) subjekt, ktorého vstup do konania navrhuje na miesto žalobcu alebo žalovaného; platí, že podľa § 1 ods. 1 a 3 písm. b) zákona č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii) v znení neskorších predpisov, predstavujú informácie zistené z informačného systému katastra nehnuteľností skutočnosť známu z úradnej činnosti, ktorá sa nedokazuje (§ 186 ods. 1 C.s.p.); označenie žalovaného 5/ ako strany

sporu, na miesto ktorého mala do konania vstúpiť Mgr. D. J., preto nebolo prekážkou vyhovievania návrhu žalobcu na pripustenie zmeny strany sporu, pretože súdu prvej inštancie malo byť z úradnej činnosti známe, že zámenná zmluva (ako právna skutočnosť, ktorá nastala po začatí konania a s ktorou sa spája prevod práv, o ktorých sa koná v prejednávanej spore) sa týkala žalovaného 4/; súd prvej inštancie pristúpil k rozhodovaniu o návrhu žalobcu len formálne (formalisticky) bez náležitého zohľadnenia významu a funkcie návrhu na pripustenie zmeny strán v spore; okrem toho uvedená skutočnosť (označenie žalovaného 5/ namiesto žalovaného 4/) spôsobuje nezrozumiteľnosť podania žalobcu, preto mohol súd prvej inštancie pred rozhodnutím vyzvať žalobcu na doplnenie (opravu) podania podľa § 129 ods. 1 C.s.p.; navyše vzhľadom na obsah zámennej zmluvy (aj keď ide o situáciu predpokladanú ustanovením § 80 C.s.p.) nebude prichádzať do úvahy vstup ďalšej podielovej spoluvlastníčky (Mgr. D. J.) do konania na miesto žalovaného X/, pretože tomuto zostal spoluvlastnícky podiel na spornom pozemku parc. č. Q. XXXX v k.ú. Q. nad I.; pri rozhodovaní bolo navyše potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že žalobca nebol stranou zámennej zmluvy, o jej existencii sa dozvedel od žalovaných a rovnako ako súd prvej inštancie vychádzal len z obsahu LV č. XXXX pre k.ú. Q. nad I.;

(5) súd prvej inštancie procesne nesprávne postupoval aj ohľadne návrhu žalobcu na pripustenie vstupu ďalšej podielovej spoluvlastníčky (R. D. J.) do konania (§ 79 C.s.p.) prednesenom na pojednávaní dňa 22.12.2021; súd prvej inštancie zjavne vychádzal z názoru, že takýto návrh je možné podať len písomne vo forme osobitného podania (§ 125 C.s.p.), preto o tomto návrhu žalobcu žiadnym spôsobom nerozhodol, resp. nepokúsil sa ani o odstránenie jeho nedostatkov (§ 129 ods. 1 C.s.p.); aj keď nová právna úprava civilného sporového konania neprevzala možnosť uskutočnenia podania ústne do zápisnice (§ 42 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku), neznamená to, že prednesy strán na pojednávaní sú bez relevancie (právneho významu); forma podania (§ 125 C.s.p.) platí len pre podania realizované stranou mimo pojednávania, resp. iného procesného úkonu súdu, pri ktorom koná zo stranou (stranami); zo zásady priamosti a ústnosti civilného procesu vyplýva, že strany môžu podávať procesné úkony aj na pojednávaní a súd je povinný na tieto úkony zodpovedajúcim spôsobom reagovať (v praxi je stále bežné späťvzatie žaloby na pojednávaní, zmena žaloby na pojednávaní alebo uplatnenie prostriedkov procesného útoku, resp. procesnej obrany, pričom tieto procesné úkony nie je potrebné podávať aj písomne); z uvedeného vyplýva, že aj o návrhu žalobcu na pripustenie vstupu ďalšej podielovej spoluvlastníčky (R. D. J.) do konania predneseného na pojednávaní dňa 22.12.2021 bol súd prvej inštancie povinný rozhodnúť (po odstránení jeho nezrozumiteľnosti, či má vstúpiť do konania na strane žalobcu alebo žalovaného);

(6) uvedené nedostatky v procesnom postupe súdu prvej inštancie predstavujú porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces, ktoré predstavuje samostatný dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku (§ 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p.) a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 C.s.p.).

4.9 Žalobca v podanom odvolaní obsahovo namietal nedostatky v postupe súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o jeho návrhu na pripustenie zmeny strán sporu na strane žalovaných; odvolací súd považoval túto odvolaciu argumentáciu žalobcu za odvolací dôvod podľa § 365 ods. 2 C.s.p.; odvolací súd podľa § 389 ods. 2 C.s.p. zrušil aj právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie č.k. 7C/30/2019-178 zo dňa 05.11.2021 o zamietnutí návrhu žalobcu na pripustenie zmeny strán sporu na strane žalovaného, pretože porušením práva žalobcu na spravodlivý proces je poznačené aj rozhodovanie o tomto návrhu (bod 4.8 časť 4 odôvodnenia); nepripustenie zmeny strán na strane žalovaných malo bezprostredný vplyv na napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako rozhodnutie vo veci samej, pretože neúčast' ďalšej podielovej spoluvlastníčky v spore bola podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku bezprostredným dôvodom na zamietnutie žaloby žalobcu (nedostatok pasívnej vecnej legitímácie).

4.10 Žalobca napadol rozsudok súdu prvej inštancie výslovne v celom rozsahu a aj navrhol jeho zrušenie v celom rozsahu; odvolanie žalobcu proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie o vylúčení vzájomnej žaloby žalovaných na samostatné konanie (druhý výrok) bolo však nevyhnutné odmietnuť, pretože v tejto časti smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné (§ 386 písm. c/ C.s.p.); aj keď je uvedený výrok obsiahnutý v napadnutom rozsudku, nestráca procesný charakter uznesenia (§ 234 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 166 ods. 2 C.s.p. a § 147 ods. 3 C.s.p.); proti rozhodnutiu (uzneseniu) o vylúčení veci na samostatné konanie však zákon odvolanie nepripúšťa (§ 355 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 357 C.s.p.). Na základe uvedeného odvolací súd odvolanie žalobcu v tejto časti podľa § 386 písm. c) C.s.p. ako neprípustné odmietol bez jeho vecného posúdenia.

4.11 Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 5/ proti napadnutému rozsudku je potrebné odmietnuť ako podané neoprávnenou osobou. Odmietnutie odvolania vyjadruje procesnú

situáciu, v ktorej sa odvolací súd vôbec nezaobrá obsahom napadnutého rozhodnutia, pretože zistí niektorý z dôvodov, ktorý viedol k nemeritórnemu (procesnému) rozhodnutiu; v odvolacom konaní sa uplatňuje dispozičná zásada, ktorá znamená, že odvolacie konanie môže byť začaté len na návrh; podanie odvolania je procesným úkonom účastníka konania (strany); odvolanie je riadnym opravným prostriedkom, ktorý možno účinne podať po splnení zákonom určených podmienok; v prípade riadnych opravných prostriedkov právna teória rozlišuje (1) objektívne podmienky prípustnosti a (2) subjektívne podmienky prípustnosti, ktoré dávajú odpovede na otázky, čo môže byť predmetom opravného prostriedku a kto má oprávnenie opravný prostriedok podať; (1) objektívnou (zákonnou) podmienkou prípustnosti odvolania v civilnom sporovom konaní je existencia rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré ešte nenadobudlo právoplatnosť, pokiaľ to zákon nevylučuje; (2) subjektívna podmienka prípustnosti odvolania v civilnom sporovom konaní sa spája s pojmom účastníctva v spore; opravný prostriedok je prejavom nespokojnosti s obsahom rozhodnutia toho, kto je stranou sporu, t.j. napadnuté rozhodnutie sa ho týka; príčina nespokojnosti musí smerovať proti výroku rozhodnutia, ktorý musí znieť v neprospech toho, kto opravný prostriedok podáva; z uvedeného vyplýva, že odvolanie môže podať strana sporu, v neprospech ktorého napadnuté rozhodnutie vyznelo, t.j. kto bol v konaní neúspešný tým, že súd jeho návrhu nevyhovel; subjektívna stránka prípustnosti odvolania sa teda viaže na osobu konkrétneho odvolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva odvolanie, t.j. či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať odvolanie; pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti odvolania treba vziať na zreteľ, či odvolateľ bol negatívne dotknutý napadnutým rozhodnutím (R 50/1999); subjektívnym predpokladom na podanie odvolania je teda skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vyznelo v neprospech odvolateľa; neprospech sa spravidla prejavuje v neúspechu vo veci samej alebo v rozhodnutí procesnej povahy, ktoré znamená pre odvolateľa ujmu; rozhodujúcim je pritom výrok rozhodnutia súdu, pretože existenciu prípadnej ujmy je možné posudzovať len z procesného hľadiska; pri tomto posudzovaní tiež nemožno brať do úvahy subjektívne presvedčenie strany sporu (účastníka konania), ale len objektívnu skutočnosť, že rozhodnutím súdu mu bola spôsobená určitá, aj nie príliš významná ujma, ktorú je možné odstrániť zrušením alebo zmenou napadnutého rozhodnutia; v odvolaní preto môže uplatňovať len také okolnosti, ktoré sa týkajú jeho právnej sféry a ktoré smerujú k odstráneniu ujmy spôsobenej v jeho právach; z uvedeného je zrejmé, že z hľadiska výroku a odôvodnenia napadnutého rozsudku v prípade žalovaného 5/ absentuje subjektívna podmienka prípustnosti odvolania, pretože napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie nebolo žiadnym spôsobom negatívne zasiahnuté do procesného postavenia alebo pomerov žalovaného 5/ (súd prvej inštancie žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol a žalobu žalovaných vylúčil na samostatné konanie); napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie nebola žalovanému 5/ spôsobená žiadna ujma; absencia subjektívnej prípustnosti odvolania žalovaného 5/ vyplýva aj zo skutočnosti, že jeho odvolanie prakticky vôbec nereaguje na výrok a odôvodnenie napadnutého rozsudku a popisuje skutočnosti, o ktorých súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom nerozhodol takým spôsobom, ako to popisuje žalovaný 5/; na základe uvedeného odvolací súd odvolanie žalovaného 5/ podľa § 386 písm. b) C.s.p. odmietol ako podané neoprávnenou osobou bez jeho vecného posúdenia.

5. Podstatné vyjadrenia strán prednesené v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 prvá veta C.s.p.).

5.1 V prejednávanej spore odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie ani v obsahu spisu neidentifikoval žiadne podstatné vyjadrenia strán, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal.

6. Podstatné tvrdenia strán uvedené v odvolaní (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

6.1 Žalobca podané odvolanie odôvodnil porušením jeho práva na spravodlivý proces nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie (§ 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p.) a nesprávnym právnym posúdením veci zo strany súdu prvej inštancie (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.); odvolací súd sa stotožnil s názorom žalobcu, že v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozsudku došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces (body 4.8 a 4.9 odôvodnenia).

7.1 Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby žalobcu (prvý výrok) a v závislom výroku o trovách konania (tretí výrok) zrušil a vec

v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd zrušil aj právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalobcu na pripustenie zmeny strán sporu na strane žalovaného. Odvolací súd zrušil aj závislý výrok (§ 379 písm. a/ C.s.p.) napadnutého rozsudku o trovách konania, ktorý v dôsledku zrušenia rozsudku stratil svoj podklad. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 C.s.p.).

7.2 Podľa § 391 ods. 3 C.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

7.3 V ďalšom konaní bude súd prvej inštancie postupovať v súlade s ustanoveniami o dokazovaní (§ 185 a nasledujúce C.s.p.) a v tejto súvislosti:

(1) procesne správnym postupom opätovne rozhodne o návrhu žalobcu na pripustenie zmeny strán sporu na strane žalovaných, pričom najskôr žalobcu vyzve na odstránenie nezrozumiteľnosti jeho návrhu podľa § 129 ods. 1 C.s.p.; súd prvej inštancie pritom zohľadní, že aj keď ide správne o návrh podľa § 80 C.s.p., nebude prichádzať do úvahy vstup ďalšej podielovej spoluvlastníčky (Mgr. D. J.) do konania na miesto žalovaného 4/ (t.j. ich výmena), pretože žalovanému 4/ zostal spoluvlastnícky podiel na spornom pozemku parc. č. Q. XXXX v k.ú. Q. nad I., preto jeho účasť v spore je vzhľadom na predmet konania stále opodstatnená (t.j. v dôsledku uzavretia zámennej zmluvy po začatí konania nestratil vecnú legitimitáciu); (2) po právoplatnom rozhodnutí o uvedenom procesnom návrhu vyzve súd prvej inštancie žalobcu, či trvá aj na svojom návrhu na pripustenie vstupu ďalšej podielovej spoluvlastníčky (R.. D. J.) do konania podľa § 79 C.s.p.;

(3) súd prvej inštancie sa v rámci rozhodovania vo veci samej v prvom rade vysporiada so skutočnosťou, že žaloba žalobcu (petit) presahuje rámec ustanovenia § 25 ods. 3 zákona č. 326/2005 Z. z., pretože žalobca sa domáha určenia svojho tvrdeného práva užívať celý lesný pozemok parc. č. Q. XXXX v k.ú. Q. nad I. (nielen lesnú cestu);

(4) na druhej strane sa žalobca súčasne domáha určenia práva žalovaných užívať lesnú cestu nachádzajúcu sa na pozemku parc. č. Q. XXXX v k.ú. Q. nad I., preto bude musieť súd prvej inštancie skúmať splnenie podmienok na dôvodnosť tzv. žaloby v prospech tretieho (t.j. či ustanovenie § 25 ods. 3 zákona č. 326/2005 Z. z. je dostatočným podkladom pre túto žalobu vo vzťahu k žalovaným);

(5) ťažiskovo sa bude musieť súd prvej inštancie zaoberať charakterom lesnej cesty, ktorá sa má nachádzať na pozemku žalovaných parc. č. Q. XXXX v k.ú. Q. nad I., t.j. či ide o lesnú cestu podľa § 2 písm. w) zákona č. 326/2005 Z. z., resp. investičnú lesnú cestu podľa § 50 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z. z. s poukazom na § 22b zákona č. 229/1991 Zb. za účelom posúdenia, či v prípade spornej lesnej cesty ide o stavbu, resp. investíciu v účtovníctve žalobcu alebo ide len o súčasť pozemku žalovaných (spevnený povrch pozemku bez charakteru cesty); súd prvej inštancie v tejto súvislosti prihliadne aj na vymedzenie lesnej cesty v STN 73 6108 (lesná dopravná sieť) z júla 2000; na zistenie charakteru cesty bude nevyhnutné vykonať potrebné dokazovanie podľa návrhu strán;

(6) v každom prípade sa súd prvej inštancie bude musieť na základe vykonaného dokazovania vysporiadať (a) s obranou žalovaných, podľa ktorej spornú lesnú cestu vybudovali ich právni predchodcovia ešte v roku 1930 a súčasne aj (b) s obranou žalovaných ohľadne neprípustnosti retroaktívnych účinkov právnej úpravy ohľadne investičnej lesnej cesty ako stavby, resp. investície, ktorá podľa ich tvrdenia nebola účinná v čase reštitúcie pozemku žalovaných parc. č. Q. XXXX v k.ú. Q. nad I. v prospech žalovaného 5/ a právnych predchodcov žalovaných 1/ až 4/;

(7) svoje rozhodnutie súd prvej inštancie primeraným spôsobom odôvodní.

8. Ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

9. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 C.s.p. (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 ods. 1 C.s.p. (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo sa obrátiť na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže súčasne so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.